

בדרכו אמונה

במשנת מרן רשכבה"ג הדרך אמונה זללה"ה

בס"ד
פרשת בראשית
גיליון שס"ז
שנה ח'
תשרי תשפ"ז

תמיד יהיה המשך שימיכו להנהיג את הדור – צריכים להמשיך הלאה

זכינו לשיחה מנכדו חביבו של רביה"ק מרן הדרך אמונה זצוק"ל, יבדל"ח הגאון רבי גדליה הוניגסברג שליט"א רב בית הכנסת שונה הלכות שביקש להודות על החוברת הנפלאה אוצר הפרשה, וחייד את החשיבות בו מדגשים איך שהדורות ממשיכים, ושלכל דור יש מנהיג הדור, והיום את מרן רשכבה"ג הגאון רבי דב לנדו שליט"א. **שהדור הצעיר יראה שיש המשך לכלל ישראל כל הזמן. (א.ה. וכידוע כמה בחיי רבינו היה חשוב לו להחזיר זאת בעוז, והרי זאת מפורש רבות בדברים נוקבים וחזים בספריו הקדושים שהשאיר לעם ישראל, ופשוט שכל מי שרוצה לזכות להיזקק באור הגדול של רבינו, זה היסוד).** והביא בפנינו מעשי הוד שזכה לשמוע מרבותינו הקדושים, ונביאם לתועלת הרבים, בפרט כעת בו אנו עומדים קודם יום הדין לדורות – הבחירות בו בהצבעה בפתק ג' – אנו זוכים להכריז בעוז ה' הוא האלוקים משה אמת ותורתו אמת, לקדש שם שמיים, בט"ז מרחשוון תשפ"ז: בתחילה ציין בפנינו שתמיד רבינו חיים היה אומר לו שכתוב בספר חסידים **שיש הבטחה מהקב"ה שתמיד יהיה מנהיג לדור**, ופעם בליל שבת אמר את זה לרביה"ק מרנא ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל, והראש ישיבה הודה לו על זה ממש בהנאה גלויה. והסביר לנכדו: אני יגיד לך את האמת אני חושב בליבי הרב אלישיב לא כל כך צעיר ואני לא כל כך צעיר, אני חושב מה יהיה הלאה, וכעת שומע שככה רבי חיים אמר שתמיד יהיה מי שידאג לכלל ישראל. תודה רבה.

והוסיף וסיפר לנו תוך שמתאר לנו את רגעי ההוד בחיות מיוחדת בדקדוק הטון ונוסח הדברים, בחג הפסח, בעת רבינו חיים אחז בלימודו בגמרא בברכות (דף מב ב' ותחילת מג ע"א) בו כתוב בהאי לישנא: כי נח נפשיה דרב אזלו תלמידיו בתריה כי הדרי אמרי ניזיל וניכול לחמא אנהר דנק בתר דכרכי יתבי וקא מיבעיא להו הסבו דוקא תנן אבל ישבו לא או דילמא כיון דאמרי ניזיל וניכול ריפתא בדוכתא פלניתא כי הסבו דמי לא הוה בידיהו קס רב אדא בר אהבה אהדר קרעיה לאחוריה וקרע קרעיה אחרינא אמר נח נפשיה דרב וברכת מזונא לא גמרינן עד דאתא ההוא סבא רמא להו מתניתין אבריתא ושני להו כיון דאמרי ניזיל וניכול לחמא בדוק פלן כהסבו דמי.

ושזכר כמו עכשיו, שרבינו חיים מסתכל עליו ואומר לו אני יגיד לך מה הפשט פה בגמרא, רב אדא בר אהבה ראה שרב נפטר, אז אמר כי נח נפשיה דרב וברכת מזונא לא גמרינן, זהו רב נפטר, אפילו הלכות ברכות אנחנו לא יודעים, גמרנו, עולם חשך בעדינו מה אפשר לעשות לא נוכל להמשיך לחיות ככה, עד דאתא ההוא סבא - מי זה ההוא סבא, תוספות אומר בחולין שההוא סבא זה אליהו הנביא, אמר להם אליהו הנביא: אתם לא נוהגים נכון, **רב נפטר, ודאי זה צער מאד גדול, נכון, אבל תמיד יהיה המשך שימיכו להנהיג את הדור, זה הגמרא באה לרמוז, אתא ההוא סבא ואמר להם מה הדין, רמא להו מתניתין וכו', שבא לומר להם אתם לא נוהגים נכון, גמרנו, העולם מת? לא! תמיד יהיו מנהיגים לכלל ישראל, צריכים להמשיך הלאה.**

שו"ת עם רביה"ק בעניני פרשת השבוע – נלקט ונערך מספר שי"ח מן השמיים

חזקה בדיני שמים

"וַיִּבְרָךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשֵׁהוּ אֹתוֹ כִּי בּו שְׁבֶת מְכַל מְלָאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים לַעֲשׂוֹת" (בראשית ב' ג').

איתא בשבת (דף קט:): "תניא, רבי יוסי בר יהודה אומר: שני מלאכי השרת מלוין לו לאדם בערב שבת מבית הכנסת לביתו, אחד טוב ואחד רע. וכשבא לביתו ומצא נר דלוק ושלחן ערוך ומיטתו מוצעת, מלאך טוב אומר: יהי רצון שתהא לשבת אחרת כך. ומלאך רע עונה אמן בעל כרחו...". ומדוע מברך המלאך הטוב שיהא כך לשבת אחרת ואינו מברך שיהא כך לכל השבתות?

כידוע נחלקו ר"ש ורבי בגמרא (יבמות דף סד:): אי חזקה בתרי זימני הוי, או בתלת זימני הוי, וקיי"ל כר"ש שחזקה בתלת זימני. ונראה דבדין שמים חזקה כרבי בתרי זימני. ולכן מברך המלאך הטוב שיהא כך לשבת אחרת, שאם תשמר השבת האחרת כיוצא בה, תהיה חזקה וממילא כבר ישמרו כך כל השבתות הבאות. כן נראה דבדיני שמים חזקה בתרי, ממאמר הגמ' בשבת (דף קיח:). ובשינוי קל גם בילקו"ש ישעיה נ"ו רמז תפ"ה): "אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים, שנאמר: כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי, וכתוב בתריה: והביאותים אל הר קדשי וגו'".

ונראה לבאר מדוע נצרכו אכן שתי שבתות. שהרי שמירת שבת אחת אינה מראה על עקביות ורציפות, אלא על התעוררות פנימית, רגעית. יש פעמים רבות בהם אדם מרגיש צורך לפעול ולקיים מצוות אך המבחן האמיתי בו האדם נמדד, הוא, אם הוא מתמיד בכך פעם אחר פעם, ולא רק לאחר שהתרגש או הושפע ממה שראה או שמע.

אך כאשר שבים ושומרים שבת שניה מראים בזאת על רצון להיות שומרי שבת באופן רציף וקבוע, באופן שאינו פוסק. ומפה ראייה גדולה לרחמי הקב"ה, שנצרכות שתי שבתות בלבד שבהם יוחזקו בני"י כשומרי שבת ובכך יוכלו להיגאל ואין צורך בשבת שלישית. הרי לן שרחמי הי"ת מרובים, ורוצה הוא למהר ולהחיש גאולתנו, ולכן מסתפק בשתי שבתות לקבוע חזקה. וביומא (דף לח:): "דבי רבי שילא אמרי: כיון שבאה לידו דבר עבירה פעם ראשונה ושניה ואינו חוטא - שוב אינו חוטא, שנאמר: רגלי חסידיו ישמור". והיינו, שעל פעמיים שנשמר מלחטוא, קובע לעצמו חזקה שזוהר מחטא, ולפיכך מקבל סיוע שמימי שלא לחטוא.

עוד נראה דין חזקה בתרי ע"פ הפסוקים במדבר (כ"ט י"ג-ל"ב). "וַיְהִי כַּיּוֹם אֲשֶׁר רִיחַ יְיָחַל לַה' פְּרִים בְּנֵי דָקָר שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם יָהִיוּ... (ז) וּבַיּוֹם הַשְּׁנִי פְּרִים בְּנֵי דָקָר שָׁנִים עָשָׂר אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (ח) וּבַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי פְּרִים עֶשְׂתֵּי עָשָׂר אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (ט) וּבַיּוֹם הַרְבִּיעִי פְּרִים עֶשְׂרֵה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (י) וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פְּרִים תְּשַׁעָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (יא) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (יב) וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי פְּרִים שִׁבְעָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (יג) וּבַיּוֹם הַחֲמִישִׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (יד) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (טו) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (טז) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (יז) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (יח) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (יט) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (כ) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (כא) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (כב) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (כג) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (כד) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (כה) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (כו) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (כז) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (כח) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (כט) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (ל) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (לא) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (לב) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (לג) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (לד) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (לה) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (לו) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (לז) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (לח) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (לט) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (מ) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (מא) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (מב) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (מג) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (מד) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (מה) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (מו) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (מז) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (מח) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (מט) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (נ) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (נא) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (נב) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (נג) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (נד) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (נה) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (נו) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (נז) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (נח) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (נט) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (ס) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סא) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סב) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סג) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סד) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סה) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סו) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סז) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סח) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סט) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (ס) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סא) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סב) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סג) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סד) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סה) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סו) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סז) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סח) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סט) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (ס) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סא) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סב) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סג) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סד) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סה) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סו) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה אַרְבָּעָה עָשָׂר תְּמִימִם... (סז) וּבַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי פְּרִים שְׁמוֹנָה אֵילִם שָׁנִים בְּבָש

ויחי יוסף מאה ועשר שנים

שאלני בני בכורי אליהו נ"י כבן השבע, בפרשת בראשית מצאנו (ו' ג'): "... וַיָּחִי יוֹסֵף מֵאָה וָעֶשְׂרִים שָׁנָה". ואילו בפרשת ויחי מצאנו (בראשית נ' כ"ב, שם כ"ו): "... וַיָּחִי יוֹסֵף מֵאָה וָעֶשְׂרִים שָׁנִים". מדוע שינה וכתב 'שנה' ופעם כתב 'שנים'. לכאורה תיבת 'שנים' היא יתור של אות אחת כלפי 'שנה'. ושאלתי זאת למרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, ועוד הוספתי לשאול שמצאנו שפעמים באה תיבת 'מאת' ופעמים תיבת 'מאה' בתיאור שנותיו של אדם. "וַיָּחִי חַיִּי שָׁרָה מֵאָה שָׁנָה וָעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעֵים שָׁנִים שָׁנִי חַיִּי שָׁרָה" (בראשית כ"ג א'), ואילו באברהם כתיב: "וַיָּאֶלֶף יָמֵי שָׁנִי חַיִּי אַבְרָהָם אָשָׁר חָי מֵאֵת שָׁנָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה וְחָמֶשׁ שָׁנִים (בראשית כ"ה ז)". האם יש סיבה לכך.

והשיב רבינו: "א) שנים בא להשוות כל השנים בת ק' כבת כ'. ב) אין ידוע ליי". לאחר זמן מצאתי באגרא דכלה (וירא) על הפסוק "ואברהם בן מאת שנה בהולד לו" (בראשית כ"א ה'), שכתב על החילוק בין תיבת "מאת" ו"מאה", וז"ל: "לא אמר בן מאה, רק מאת, לחיבור כל המאה שנה ביחד, להורות שכל המאה שנה מחוברים ליום זה, שכל ימיו היה משתוקק ומצפה שיהיה לו בן שיכנס בברית השינית, וכעת נשלמה תשוקת כל המאה שנים ביום זה".

יש ב' עולמות; עולם הזה ועולם הבא

נכחתי בחדרו של מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל (כסלו התשע"ח), והיה שם ילד קטן כבן 6 שרצה לקבל את ברכת הצדיק. שאלו הרב: מה אתה לומד? והשיב הילד: **בראשית**. שאל מרן זצ"ל: איזו פרשה? והשיב הילד: פרשת בראשית.

שאלו מרן זצ"ל: למה התורה מתחילה באות ב'? ומשלא השיב הילד, חייד אליו מרן זצ"ל ואמר: **כי יש שתי עולמות, עולם הזה ועולם הבא, וזה: ב' (א"ה) ראה בעה"ט בראשית א' א'.** ואז שאלו רבינו: אתה רוצה סוכריה? ומשהשיב הילד בחיוב, ביקש מרן שיתנו לילד סוכריה.

אדם הראשון חסיד גדול היה, כיון שראה שנקנסה מיתה על ידו ישב בתענית מאה ושלושים שנה, ופירש מן האשה מאה ושלושים שנה והעלה זרזי תאנים על בשרו מאה ושלושים שנה".

וכתב התורת חיים (שם): "מדקחשיב ליה העלאת זרזי תאנים לתשובה משמע דהעלאת זרזי תאנים על הבשר צער ועינוי הוא ונראה דהיינו הא דאיתא ב' בן סורר ומורה עץ שאכל אדם הראשון תאנה הוא בדבר שקלקלו בו נתקנו שנה' ויתפרו עלה תאנה לפי פשוטו נראה דלאו בו ניתקנו מחטאם קאמר אלא בו ניתקנו שלא הלכו ערומים בגילוי ערוה. אבל מדקא חשיב הכא בתוך התשובה שהעלה זרזי תאנים על בשרו נראה לומר דהא דכתיב ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגורות לא לכסות בשר ערוותם בלבד נתכוונו אלא כוונתם היתה ג"כ לעשות תשובה ולכך העלו על בשרם זרזי תאנה לסבול צער ועינוי על חטאם והיינו דקאמר בדבר שקלקלו בו ניתקנו כי בו בדבר עשו תשובה ותקנה על חטאם" (וכן כתב הבן יהוידע שם דאדם הראשון קיבל על עצמו ג' מיני יסורים בכדי לכפר).

ולכאורה נראה דאדם הראשון כן עשה פעולות עבור התשובה שלו: עוד היה קשה לי דברי המדרש רבה עצמם (בראשית כ"ב י"ג): "... התחיל אדם הראשון מטפח על פניו, אמר: כך היא כחה של תשובה ואני לא הייתי יודע, מיד עמד אדם הראשון ואמר: מזמור שיר ליום השבת וגו'". והרי גם אדם הראשון עשה תשובה (כדאמרין בגמ') ומהו שלא ידע כח התשובה? ואולי י"ל שהדיק בזה שקין אמר לו שנתפטר ואדם הראשון ידע שיש לעשות תשובה אך אצל קין ראה אדם הראשון בפועל כיצד אכן היא מועילה ומתקבלת.

ושאלתי זאת למרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל, וכתב לי: **"לא ידע שצריך לקבל שלא יעשה עוד פעם"**.

יארציית הי"ד להגאון האדיר רבי אברהם גניחובסקי זצוק"ל: נביא דברים מרבותינו - מכתבי הרה"ג רבי שמואל אהרן פיש שליט"א מח"ס אגן הסהר דברים שאמר רבינו הגר"ח בסיום סדר זרעים תלוי בפלוגת הגרע"א והתבו"ש

רבי אברהם כתב בפ' ויקרא תשס"ד ששמע מרבי חיים לפני שנים רבות בהדרן למס' זרעים שהפרק האחרון זה אנדורגיטוס במסכת ביכורים ובמשנה ברכות איתא דקוראים ק"ש משעה שהכהנים נכנסין לאכול בתרומתן והק' מהרשי"א איך אוכלים בתרומה הא חייבים בק"ש ואמר דיש לומר דאיירי באנדורגיטוס שחייב בק"ש רק מספק לדידה מותר לאכול קודם כיון שאינו חייב בק"ש רק מספק דאיסור אכילה קודם המצוה אינה אלא מדרבנן.

ורבי אברהם כתב שחידוש זה נמצא בגליון הגרע"א לאו"ח (סי' רע"א) דהמחויב באיסור אכילה קודם מצוה שזה רק מדרבנן אינו עובר עליו בספק. ורבי אברהם מביא מהתבואת שור (סי' כ"ח ס"ק ט') דפליג דלענין שחיטת כזי ביו"ט דאסרינן לכסות דמו משום התרת חלבו [ביצה דף ח' ע"ב] כתב התבו"ש דאיירי אף באבא כבש ואמא צביה דהחלב אסור רק מספק וגם בזה גזרו האי גזירה. [א. ה. יל"ע דבכסיו הדם זו כל עיקרה של התקנה שלא לכסות לא נשנית אלא על הספק לפיכך י"ל דס"ל דהחמירו גם בחוששין לזרע האב אבל בדברי הגרע"א דילמא יודה דמותר מספק].

בסוד שיח שרפי קדש

הגר"ד אפשטיין שליט"א אמר לי שרבי אברהם זצ"ל פגשו בדרך ואמר לו הייתי אצל חמיק בעל הדרך אמונה (שליט"א) ושאלני מה הפירוש במה שאומרים בקדושה "נעריצך ונקדישך כסוד שיח וכו'" מהו הסוד, ולאחר זמן שבאתי אליו שוב אמר שמצא תשובה לדבר על פי התוס' בחגיגה (דף י"ג ע"ב) שהמלאכים לא יודעים הסוד שצריך להקדיש קדושה יחדיו ואלו שמקדימים נשרפים ומהאי טעמא הקב"ה יוצר משרתים אחרים שיאמרו וזהו הכפלות יוצר משרתים ואשר משרתיו. [שו"ר דכבר מובא כן בטעמא דקרא בסופו על תפילה וז"ל: נעריצך ונקדישך כסוד שיח שרפי קדש צ"ע מהו הסוד, ויל"פ עפ"ד התוס' חגיגה (דף י"ג ב') בשם מדרש שיש אות במלאכים הקבועים שממתינין זה לזה לומר שירה והחדשים שאינם יודעים הדת ממנה לומר ונתחייבו כלי' ע"ש וזהו הסוד שאנחנו מקדישין כולן כא' כמו המלאכים עכ"ל. [ואמאמ"ר שליט"א הראה שבתהלים (פ"ט - ח') עה"פ "אל נערץ בסוד קדושים" המצודות פי' שהוא ענין חבורה ואסיפה וכן הרד"ק שם פי' ענין חבורה וכן המלבי"ם שם פי' בועד הגדול, וצינו עוד לדברי רש"י עה"פ "בסודם אל תבוא נפשי" ע"ש, והאלשיך בתורת משה שמות י"א כתב שהך קרא אזיל על אמירת קדוש קדוש].

ושל לי עוד חכם מובהק [החפץ בעילום שמן] שגם שמע דברים אלו מרבי אברהם זצ"ל ושאלו היאך יתכן דבר זה שנעשים כל כך הרי הם באים בכזה חשק ודבקות לקדש שמו יתברך ומדוע נעשים כל כך ואמר לו רבי אברהם שגם הוא התקשה בזה ומבקש ממנו לשאול אי"ז את הגר"ח (שליט"א), והלך החכם ושאל זאת את הגר"ח, והשיבו **שכאשר באים למקום חדש צריך לברר מהו המנהג של אותו מקום** וכאשר אין מבררים את מנהג המקום נכשלים [א. ה. וסיים החכם שהנסיון מוכיח דבר זה].

הפתק שמסמל קדושת ישראל והאמונה באלוקי ישראל

דבריהם הם זכרונם: משא הגאון הגדול רבי מרדכי אוירבך זצ"ל רב קהילת אביר יעקב בתל אביב, שנלב"ע החודש, בכינוס בחירות בראשות רשכבה"ג מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצוק"ל למען יהדות התורה - ג' שנערך בעיר תל אביב:
ברשות מרא דארעא, מרא דכולא תלמודא, מרן ורבנן, כתושב העיר יש לי להביע רחשי הלב על הזכייה הגדולה שאנחנו זוכים פה הערב, לראות פה כעת בתוכינו את גדולי הדור ובראשם מורינו ורבינו שר התורה שליט"א.

היום, כולנו קראנו בתורה, לא תראה את שור אחיך או את שני נדחים והתעלמת מהם השב תשיבם לאחריך, לצערנו, כל היושבים פה הנמצאים פה, ברוך השם, יודעים את אשר לפניכם, אבל כל אחד צריך להרגיש אחריות על אחינו התועים, שהם תועים בדרך, ואנחנו צריכים להביא אותם בחזרה אלינו.

הדרך להתחיל בזה, להשפיע על כל אחד ואחד שיעשה את הפעולה, ויכניס ביום שלישי את הפתק שמסמל קדושת ישראל והאמונה באלוקי ישראל, וכל אחד ואחד יתחיל להשפיע על כולם. ועל ידי זה נזכה שעירנו שברוך השם עכשיו רואים פה את האור הזה, שהאור הזה ימשך וילך ויתפשט. ומלאה הארץ, מלאה העיר תל אביב דעה את השם כמים לים מכסים. ולמורנו ולרבנו יאריך השם ימיו ושנותיו, יאריך על ממלכתו, ונלך ביחד עד ביאת הגואל"

- קרעו שערי שמיים לרפואת המתמיד מרן הגאון האדיר רבי חיים בן רעשא רייזל ברמן שליט"א. קו התהלים לרפואתו: 02-588-0517

- העתירו בתפילה ובתחנונים לרפואת הגאון המופלג רבי יעקב בן רויזא רייזל גרנדש שליט"א, אביו של הגר"א גרנדש שליט"א מרבני המכון

- קרעו שערי שמיים לרפואת נכדה משותפת להגאון הגדול ר"א הלוי דינר שליט"א רב מרכז ב"ב, ולהגאון הגדול ר"י טשזנר שליט"א גאב"ד אופקים

הנערה אסתר גיטה בת רבקה שנמצאת במצב קשה מאד וזקוקה לרחמי שמיים מרובים, הוקם קו התהלים לרפואתה: 073-318-4302

ברכת מזל טוב שלוחה להגאון רבי אברהם חיים שציגל שליט"א מח"ס דולה ומשקה ומרבני המכון, לרגל הולדת הנכד בן לבנו הרב יעקב ישראל, יה"ר שיגדל הילד לגדול בישראל ויאיר העולם בתורתו ויראתו.